

Festa Major

Alpens

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Nucli urbà
Emplaçament Nucli urbà d'Alpens

Coordenades:

Latitud: 42.11939
Longitud: 2.10059
UTM Est (X): 425652
UTM Nord (Y): 4663423

Classificació

Número de fitxa 08004 - 113
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Hi ha molta participació tant dels vilatans com espectadors d'altres pobles.

Protecció Inexistent

Accés Obert

Ús actual: Lúdic

Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Nucli urbà d'Alpens](#)

[Gegants d'Alpens](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la fitxa: dj., 13/07/2006 - 02:00

Descripció

Els alpensins celebren la festa Major del poble en honor als sants patrons Sant Cosme i Sant Damià cada 27 de setembre. Tot i que no hi ha un programa d'activitats que es repeteixi any rere any, hi ha una sèrie d'activitats que es mantenen, són actes de caràcter tradicional i també de més innovadors, fruit de la renovació de cada any, que no trenquen però amb la tradició del poble. Els principals actes es realitzen el dissabte i el diumenge, que són els dies en els que es concentren els actes que tenen un caràcter marcadament tradicional, històric i popular. El dissabte és el dia dels diables de Rocadepena que protagonitzen el ball de Carlins, recreant el fet històric de la batalla que succeí a Alpens a finals del segle XIX, entre les tropes governamentals comandades pel brigadier Cabrinetty i el bàndol carlista comandat per Francesc Savalls; el ball de nans i els versots. Els segueix un gran correfoc que enllaça amb la tradició màgica i ancestral del poble d'Alpens envoltant als presents amb una atmosfera de foc i color.

El diumenge, el propi dia de la festa Major, es celebra la missa solemne en honor als sants patrons Sant Cosme i Sant Damià, a l'església de Santa Maria d'Alpens. És també el dia que vilatans, convidats i espectadors esperen amb gran afició el ball de la dansa alpensina, dansa d'origen senyorial, que es balla a la plaça Major. La dansa alpensina és un dels actes que dona més personalitat a la festa Major d'Alpens, on hi participen tant els balladors del poble com la gent que prové de fora.

Al llarg de la festa Major també es realitzen diverses activitats de caràcter lúdic, esportiu i cultural en diferents punts del nucli urbà, que varien en funció de la programació de cada any.

Observacions:

Originalment Alpens celebrava la festa Major en honor a la seva patrona Santa Maria. Després es canvià i es passà a celebrar la festa Major en honor als copatrons Sant Cosme i Sant Damià.

Història

En els primers anys del segle XX, la festa Major d'Alpens va guanyar fama a tota la comarca gràcies a l'obertura al 1928 del cafè teatre Casino, fet construir per Miquel Casals conegut com "en Patllari". Durant els anys 30 s'hi van representar, per la festa Major, les millors obres i amb els actors de més prestigi, òperes i "sarsueles" sobretot, ja que el mecenes exigia que les representacions fossin fetes sense rebaixar ni una mica la qualitat que es donava a Barcelona. Després esclatà la Guerra Civil, i en les festes d'aquella època es va representar "Terra Baixa" d'Àngel Guimerà. Llargs anys de la dictadura van lliscar grisos i apagats, tot i que cada any, però, van continuar fent-se bona part dels actes de la festa Major. La represa més important va ser a partir dels anys 70 quan un grup de joves de la vila es va fer càrrec d'organitzar la festa Major i li va donar una bona embranzida. A part de les activitats religioses, oficis solemnes i cantats que es celebraven en honor als sants patrons, també hi introduïren activitats esportives com els partits de futbol. Van ser anys de grans gentades que li van donar de nou renom a la festa Major i per extensió al poble d'Alpens. També s'organitzaren, més actualment, competicions i jocs variats, així com altres activitats: baixada d'andròmines, gimcana de cotxes, caminades, curses, excursions. El casino es continuà utilitzant per a representacions i activitats culturals en el marc de la festa Major, amb la participació del grup de teatre local "L'Escambell", fent-hi sardanes i balls (de tarda i nit), concursos de botifarra (cartes), i acompanyaren la festa Major, durant uns anys, els gegants sortint en cercavila per tot el poble.

Bibliografia

Fulletó d'Alpens, editat l'any 1996.

PLANES, J.A, Alpens. Una història del Lluçanès: pagesos, paraires i carlins, Ajuntament d'Alpens, 1999.

